

ББК 65.01я73
УДК 30(075.8)
Е45

*Рекомендовано до видання Вченою Радою
Уманського національного університету садівництва,
(протокол № 12 від 4 травня 2018 року)*

Рецензенти:

Свинос І. В. — завідувач кафедри обліку і оподаткування Білоцерківського національного аграрного університету, доктор економічних наук, професор;

Курмаєв П. Ю. — професор кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини, доктор економічних наук, доцент;

Новак І. М. — доцент кафедри менеджменту Уманського національного університету садівництва, доктор економічних наук, доцент.

Авторський колектив: Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С.

Е 45 **Економічна теорія:** Навч. посіб. — Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. — 720 с.

ISBN 978-966-364-963-4

Навчальний посібник складається з теоретичної та практичної частин, що забезпечує комплексне вивчення всіх складових економічної теорії та полегшує підготовку до державного екзамену. Посібник відповідає програмам дисциплін «Політична економія», «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Історія економіки і економічної думки», «Міжнародна економіка», «Національна економіка», затверджених Міністерством освіти і науки України для підготовки бакалаврів за економічними спеціальностями. Адресується студентам вищих навчальних закладів, аспірантам, викладачам.

ББК 65.01я73
УДК 30(075.8)

ISBN 978-966-364-963-4

© Мудрак Р. П., Костюк В. С. та ін., 2018
© Центр учбової літератури, 2018

ПЕРЕДМОВА

У соціально-економічних перетвореннях країни найважливішу роль відіграють фахівці економічного напрямку, які повинні мати сучасні знання, що стосуються закономірностей розвитку економічної системи в умовах глобалізації та володіти здатністю розв'язувати складні господарські проблеми як на макро-, так і на мікрорівні.

Запропонований навчальний посібник є систематизованим та цілісним викладенням курсу «Економічна теорія», до якого входять чотири складові дисципліни — «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка» та «Міжнародна економіка». Розділи посібника охоплюють значну частину проблем сучасної економічної теорії.

У першій частині дається характеристика матеріального виробництва, як основи життя людського суспільства, обґрунтовується необхідність вивчення економічних законів і категорій.

У частині «Мікроекономіка» висвітлюються основні закономірності та правила прийняття рішень економічними суб'єктами в ринковому середовищі. Зокрема, розглядаються принципи поведінки споживачів і виробників на ринку продуктів та факторів виробництва, умови та особливості встановлення рівноваги за різних ринкових структур.

У частині «Макроекономіка» виділені такі проблеми: національний продукт та його складові, сукупний попит і сукупна пропозиція, макроекономічна нестабільність, державне регулювання і фіскальна політика, грошово-кредитна система і економічне зростання, відкрита економіка та зовнішньоекономічна діяльність.

У частині «Історія економіки і економічної думки» висвітлено історію господарства України та провідних держав світу, аналізуються сучасні напрями і школи економічної думки.

У частині «Міжнародна економіка» знайшли відображення закономірності розвитку світового господарства, міжнародного бізнесу та проаналізовані основні форми міжнародних економічних відносин.

Посібник відповідає програмам дисциплін «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка», затверджених Міністерством освіти і науки України для підготовки бакалаврів за економічними спеціальностями.

Даний навчальний посібник поєднує в собі курс лекцій, контрольних питань, задач, тестів, що спрощує студенту процес підготовки до державного екзамену з економічної теорії, а простота та чіткість викладу матеріалу дають можливість за короткий період освоїти основи економічної теорії, перетворивши його у надійний самовчитель для широкого кола читачів.

Навчальний посібник написаний на основі накопиченого досвіду викладання дисциплін «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Історія економіки і економічної думки» та «Міжнародна економіка» викладачами кафедри економіки Уманського національного університету садівництва. Автори посібника будуть вдячні за побажання та рекомендації щодо можливого вдосконалення даного видання.

ПЕРЕДМОВА.....	3
ЧАСТИНА I. ВСТУП ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ.....	4
Розділ 1. Предмет і метод економічної теорії.....	4
§ 1. Предмет економічної теорії.....	4
§ 2. Становлення й основні етапи розвитку економічної теорії.....	6
§ 3. Функції економічної теорії.....	9
§ 4. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.....	10
Завдання для самоконтролю.....	12
Розділ 2. Основні напрями розвитку світової економічної думки.....	15
§ 1. Кейнсіанство та його еволюція.....	15
§ 2. Інституціоналізм.....	20
§ 3. Еволюція неокласичної теорії.....	24
§ 4. Неолібералізм.....	28
Завдання для самоконтролю.....	36
Розділ 3. Процес суспільного виробництва, його фактори та фази.....	38
§ 1. Сутність і структура суспільного виробництва.....	38
§ 2. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. Виробнича функція.....	43
§ 3. Результативність суспільного виробництва.....	49
§ 4. Економічний прогрес та його види.....	52
Завдання для самоконтролю.....	53
Розділ 4. Економічні потреби та економічні інтереси суспільства...../.....	56
§ 1. Сутність потреб та особливості їх розвитку.....	56
§ 2. Економічний закон зростання потреб.....	58
§ 3. Економічні інтереси та їх особливості.....	59
Завдання для самоконтролю.....	60
Розділ 5. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства та закони її розвитку.....	62
§ 1. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи.....	62
§ 2. Типи і еволюція економічних систем.....	63
§ 3. Власність та сучасні тенденції розвитку відносин власності.....	66
§ 4. Типи, види й форми власності.....	69
§ 5. Реформування відносин власності на сучасному етапі розвитку України.....	72
Завдання для самоконтролю.....	73
Розділ 6. Основні форми економічного розвитку. Товар і гроші.....	75
§ 1. Форми суспільного виробництва.....	75
§ 2. Товар та його властивості.....	77
§ 3. Теорії вартості.....	79
§ 4. Суть та значення грошей в суспільному розвитку.....	81
§ 5. Грошовий обіг та його закони.....	87
§ 6. Інфляція, її причини та наслідки.....	88
Завдання для самоконтролю.....	91

Розділ 7. Ринок, його суть та функції. Конкуренція і монополія.....	94
§ 1. Поняття ринку та його основні елементи.....	94
§ 2. Попит та пропозиція. Взаємодія між ними.....	97
§ 3. Ринкова інфраструктура.....	98
§ 4. Конкуренція та монополія.....	103
Завдання для самоконтролю.....	107
Розділ 8. Капітал та прибуток.....	110
§ 1. Перетворення грошей в капітал. Механізм створення додаткової вартості.....	110
§ 2. Оборот капіталу.....	113
§ 3. Прибуток як економічна категорія.....	115
Завдання для самоконтролю.....	118
Розділ 9. Суб'єкти ринкової економіки.....	121
§ 1. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин.....	121
§ 2. Підприємство та підприємницька діяльність.....	122
§ 3. Держава як суб'єкт ринку.....	127
Завдання для самоконтролю.....	129
Розділ 10. Сучасне світове господарство.....	131
§ 1. Світове господарство: основні риси та особливості розвитку.....	131
§ 2. Форми міжнародних економічних зв'язків.....	132
§ 3. Міжнародні валютні відносини.....	134
Завдання для самоконтролю.....	137
Розділ 11. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.....	141
§ 1. Сутність, класифікація та причини виникнення глобальних проблем.....	141
§ 2. Паливно-енергетична та сировинна проблема.....	143
§ 3. Демографічні проблеми світу.....	144
§ 4. Національні і глобальні проблеми роззбросення та демілітаризації економіки.....	145
§ 5. Екологічні проблеми.....	146
Завдання для самоконтролю.....	147
ЧАСТИНА II. МІКРОЕКОНОМІКА.....	150
Розділ 12. Аналіз поведінки споживачів.....	150
§ 1. Корисність в економічній теорії і проблема її виміру.....	150
§ 2. Смаки споживача.....	151
§ 3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.....	153
§ 4. Реакція споживача на зміну доходу та на зміну цін товарів.....	154
§ 5. Ефект заміщення та ефект доходу. Надлишок споживача.....	157
Завдання для самоконтролю.....	158
Розділ 13. Попит та пропозиція, їх взаємодія.....	163
§ 1. Поняття попиту і чинники впливу на попит.....	163
§ 2. Поняття пропозиції і чинники впливу на пропозицію.....	167
§ 3. Ринкова рівновага та рівноважна ціна.....	169
§ 4. Еластичність попиту та пропозиції.....	171
Завдання для самоконтролю.....	175
Розділ 14. Теорія фірми: виробництво та вартість.....	180

§ 1. Процес виробництва. Ресурси і випуск.....	180
§ 2. Виробнича функція.....	183
§ 3. Визначення результатів ринкової діяльності фірми.....	186
Завдання для самоконтролю.....	191
Розділ 15. Ринок досконалої конкуренції.....	196
§ 1. Характеристика ринку досконалої конкуренції.....	196
§ 2. Правило максимізації прибутку.....	197
§ 3. Функціонування фірми в короткостроковому періоді.....	200
§ 4. Функціонування фірми в довгостроковому періоді.....	201
§ 5. Досконала конкуренція та економічна ефективність.....	204
Завдання для самоконтролю.....	205
Розділ 16. Монополія.....	208
§ 1. Поняття та види монополії.....	208
§ 2. Попит та пропозиція монополії.....	208
§ 3. Цінова дискримінація.....	211
Завдання для самоконтролю.....	213
Розділ 17. Олігополія та ринок монополістичної конкуренції.....	217
§ 1. Олігополія: сутність і основні ознаки.....	217
§ 2. Олігополістичне ціноутворення.....	219
§ 3. Сутність і основні ознаки монополістичної конкуренції.....	223
§ 4. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми в умовах монополістичної конкуренції.....	224
Завдання для самоконтролю.....	226
Розділ 18. Ринок факторів виробництва.....	230
§ 1. Загальна характеристика ринку факторів виробництва.....	230
§ 2. Ринок праці.....	231
§ 3. Ринок капіталу.....	236
§ 4. Ринок землі та природних ресурсів.....	239
Завдання для самоконтролю.....	241
Розділ 19. Загальна рівновага та ефективність.....	244
§ 1. Ринкова рівновага, її аналіз.....	244
§ 2. Рівновага в економіці обміну.....	245
§ 3. Ефективність у виробничій сфері.....	247
Завдання для самоконтролю.....	249
Розділ 20. Держава в мікроекономічній теорії.....	252
§ 1. Економічний зміст позаринкових ефектів.....	252
§ 2. Громадські блага та громадський вибір.....	254
§ 3. Економічна роль держави у ринковій економіці.....	255
Завдання для самоконтролю.....	257
ЧАСТИНА III. МАКРОЕКОНОМІКА.....	259
Розділ 21. Макроекономіка як наука.....	259
§ 1. Рівні господарської системи та їх взаємозв'язок. Поняття макроекономіки як науки.....	259
§ 2. Об'єкт та суб'єкти макроекономіки.....	261
§ 3. Методологія макроекономіки.....	264

Завдання для самоконтролю.....	266
Розділ 22. Система національних рахунків — нормативна база макроекономічного рахівництва.....	268
§ 1. Суть та основні характеристики СНР.....	268
§ 2. Основні методологічні принципи побудови СНР.....	273
§ 3. Основні макроекономічні показники у СНР.....	276
Завдання для самоконтролю.....	280
Розділ 23. Макроаналіз сукупного попиту та сукупної пропозиції.....	283
§ 1. Макроаналіз сукупного попиту.....	283
§ 2. Макроаналіз сукупної пропозиції.....	284
§ 3. Модель макроекономічної рівноваги AS-AD.....	287
§ 4. Модель IS-LM.....	288
Завдання для самоконтролю.....	289
Розділ 24. Сукупні видатки та економічна рівновага.....	293
§ 1. Споживання та заощадження.....	293
§ 2. Моделі поведінки споживача.....	295
§ 3. Інвестиції та фактори інвестування.....	304
§ 4. Сукупні видатки та рівноважний рівень виробництва.....	308
§ 5. Ефект мультиплікатора.....	311
§ 6. Рівноважний рівень ВВП та ВНП в умовах повної зайнятості: рецесійний та інфляційний розрив.....	312
Завдання для самоконтролю.....	312
Розділ 25. Макроекономічна нестабільність.....	315
§ 1. Суть економічного циклу та його фази.....	315
§ 2. Безробіття як індикатор макроекономічної нестабільності.....	318
§ 3. Методологічні положення класифікації та аналізу стану економічно активного населення.....	319
§ 4. Ринок праці та його рівновага.....	328
§ 5. Інфляція як індикатор макроекономічної нестабільності.....	336
Завдання для самоконтролю.....	339
Розділ 26. Механізм фіскальної політики.....	342
§ 1. Дискреційна фіскальна політика.....	342
§ 2. Автоматична фіскальна політика.....	343
§ 3. Методологія дослідження впливу державних закупок та чистих податків на ВВП.....	346
Завдання для самоконтролю.....	349
Розділ 27. Грошово-кредитний ринок та монетарна політика.....	353
§ 1. Грошово-кредитний ринок та грошові агрегати.....	353
§ 2. Попит на гроші.....	355
§ 3. Пропозиція грошей та рівновага на грошовому ринку.....	357
§ 4. Комерційні банки та їх роль у функціонуванні грошово-кредитного ринку.....	359
§ 5. Грошово-кредитна політика центрального банку.....	365
Завдання для самоконтролю.....	368
Розділ 28. Економічне зростання.....	372
§ 1. Суть економічного зростання.....	372

§ 2. Типи та фактори економічного зростання.....	373
§ 3. Моделі економічного зростання	374
Завдання для самоконтролю	387
Розділ 29. Держава в системі макроекономічного регулювання.....	389
§ 1. Держава як суб'єкт регулювання економіки.....	389
§ 2. Теоретична база регулювання економіки.....	390
§ 3. Цілі та інструменти макроекономічної політики держави.....	394
Завдання для самоконтролю.....	395
Розділ 30. Зовнішньоекономічна діяльність.....	398
§ 1. Зовнішньоекономічна діяльність у відкритій економіці.....	398
§ 2. Теорія міжнародної торгівлі.....	399
§ 3. Механізм зовнішньоторгівельної політики.....	402
§ 4. Платіжний баланс і його макроекономічне значення.....	406
§ 5. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	409
Завдання для самоконтролю.....	413
Розділ 31. Макроекономічна політика у відкритій економіці.....	416
§ 1. Економічна рівновага в умовах відкритої економіки.....	416
§ 2. Рівновага у відкритій економіці в моделі Манделла-Флемінга.....	418
§ 3. Ефективність державної макроекономічної політики за різних режимів валютного регулювання.....	421
Завдання для самоконтролю.....	426
ЧАСТИНА IV. ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ..	429
Розділ 32. Предмет і метод ІЕЕД.....	429
§ 1. Історія економіки та економічної думки як науки.....	429
§ 2. Предмет, методи та завдання курсу.....	431
§ 3. Підходи та критерії періодизації господарського розвитку суспільства.....	433
Завдання для самоконтролю.....	435
Розділ 33. Господарство первісного суспільства.....	436
§ 1. Особливості господарства первісної доби, основні риси її періодизації.....	436
§ 2. Господарство кам'яного віку.....	436
§ 3. Господарство бронзового та залізного віків.....	438
Завдання для самоконтролю.....	439
Розділ 34. Господарство та економічна думка стародавніх цивілізацій...441	441
§ 1. Особливості економічного розвитку країн Стародавнього Сходу.....	441
§ 2. Господарство та економічна думка країн Стародавнього Сходу.....	442
§ 3. Господарство та економічна думка античних держав.....	448
§ 4. Господарство скіфів та античних міст-держав Північного Причорномор'я... 455	455
Завдання для самоконтролю.....	457
Розділ 35. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в епоху Середньовіччя (V-XVст.).....	461
§ 1. Основні риси та періодизація феодальної економіки.....	461
§ 2. Господарство та економічна думка раннього середньовіччя.....	462
§ 3. Господарство та економічна думка класичного середньовіччя (X-XV ст.).....	465
Завдання для самоконтролю.....	469

Розділ 36. Становлення ринкового господарства та економічна думка європейських країн (XVI–XVII ст.).....	473
§ 1. Криза натуральної системи господарства. Нові форми господарств у промисловості ті аграрній сфері.....	473
§ 2. Суть та джерела первісного накопичення капіталу.....	474
§ 3. Причини та наслідки Великих географічних відкриттів.....	475
§ 4. Особливості розвитку індустріального суспільства в Голландії та Англії.....	476
§ 5. Господарство України в XVI–XVII ст.....	477
§ 6. Меркантилізм як перша економічна концепція доринкової економічної теорії.....	479
Завдання для самоконтролю.....	482
Розділ 37. Формування господарства індустріального суспільства та становлення економічної теорії (XVII–XIX ст.).....	486
§ 1. Основні фактори становлення індустріального суспільства в провідних країнах Західної Європи.....	486
§ 2. Особливості генези індустріального суспільства в Англії, Франції та Німеччині.....	488
§ 3. Економічний розвиток північноамериканських колоній.....	491
§ 4. Промислова революція у найбільш розвинутих країнах Західної Європи та США.....	492
§ 5. «Пруський» та «американський» шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві.....	496
§ 6. Загальна характеристика економічної думки періоду вільної конкуренції.....	497
Завдання для самоконтролю.....	517
Розділ 38. Ринкове господарство та економічна думка країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (XIX — на початку XX ст.).....	522
§ 1. Революція в галузі науки та її наслідки.....	522
§ 2. Перехід від вільної конкуренції до монополій.....	523
§ 3. Особливості економічного розвитку провідних країн світу в XIX — на початку XX ст.....	525
§ 4. Передумови виникнення, зміст та етапи маржинальної революції.....	529
§ 5. Нова історична школа та соціальний напрям в економічній науці.....	535
§ 6. Інституціоналізм.....	537
§ 7. Основні напрями економічної думки в Україні в XIX — на поч. XX ст.....	538
Завдання для самоконтролю.....	540
Розділ 39. Господарство та економічна думка світу у міжвоєнний період (1919–1939 рр.).....	545
§ 1. Економічні наслідки Першої світової війни.....	545
§ 2. Економічний розвиток провідних країн світу у 20-ті роки.....	545
§ 3. Світова економічна криза 1929–1933 рр.....	547
§ 4. Господарство розвинутих країн світу в 30-х роках.....	549
§ 5. Теоретичні основи та економічна програма Дж. Кейнса.....	552

§ 6. Розбудова неокласичних теорій монополістичної та недосконалої конкуренції Е. Чемберленом і Дж. Робінс.....	553
Завдання для самоконтролю	554
Розділ 40. Світове господарство та економічна думка у роки Другої світової війни. Економічні перетворення та реформи у зарубіжних країнах у післявоєнний період (1939–1970).....	557
§ 1. Економіка провідних країн в роки Другої світової війни. Економічні наслідки війни.....	557
§ 2. План Маршалла та його внесок у відродження післявоєнного господарства країн Західної Європи	559
§ 3. Економічна програма Л. Ерхарда в ФРН.....	559
§ 4. Економічна політика голлізму у Франції.....	560
§ 5. Японське «економічне диво»	561
§ 6. Розвиток економічної думки у післявоєнний період.....	562
Завдання для самоконтролю	563
Розділ 41. Господарство та економічна думка країн європейської цивілізації в останній третині ХХ-ХІ ст.....	566
§ 1. Економічні проблеми господарського реформування у зарубіжних країнах у 70-80-х рр. ХХст.	566
§ 2. «Рейганоміка» та її результати.....	566
§ 3. Економічні реформи уряду М. Тетчер	567
§ 4. Основні тенденції розвитку світового господарства за умов глобалізації та розгортання сучасного етапу науково-технічної революції	568
§5. Криза кейнсіанства та основні напрями розвитку економічної думки в останній третині ХХ-ХІ ст.....	569
Завдання для самоконтролю	574
ЧАСТИНА V. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА.....	578
Розділ 42. Суть і основні тенденції міжнародної економіки.....	578
§ 1. Суть, основні риси та етапи розвитку світового господарства	578
§ 2. Міжнародні економічні відносини та їх форми	580
§ 3. Економічні аспекти глобальних проблем.....	581
Завдання для самоконтролю	583
Розділ 43. Міжнародна торгівля.....	586
§ 1. Суть та значення міжнародної торгівлі.....	586
§ 2. Ціноутворення в міжнародній торгівлі.....	587
§ 3. Регулювання міжнародної торгівлі.....	589
§ 4. Україна на світовому ринку товарів і послуг.....	593
Завдання для самоконтролю.....	594
Розділ 44. Міжнародний рух капіталу.....	597
§ 1. Суть, причини та наслідки руху капіталу.....	597
§ 2. Форми руху капіталу.....	598
§ 3. Іноземні інвестиції в Україні.....	600
Завдання для самоконтролю.....	602
Розділ 45. Міжнародна міграція робочої сили.....	605
§ 1. Суть, причини та наслідки міграції робочої сили.....	605

§ 2. Сучасні світові ринки робочої сили.....	607
§ 3. Міграційні процеси в Україні.....	609
Завдання для самоконтролю.....	612
Розділ 46. Світова валютна система та міжнародні розрахунки.....	614
§ 1. Світова валютна система та етапи її становлення.....	614
§ 2. Суть та основні інструменти валютної політики.....	617
§ 3. Структура та основні механізми валютного ринку.....	622
Завдання для самоконтролю.....	624
Розділ 47. Міжнародна економічна інтеграція.....	628
§ 1. Суть, передумови та форми інтеграції.....	628
§ 2. Інтеграційні процеси в Європі.....	629
§ 3. Особливості інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці.....	631
§ 4. Інтеграція в Азії та Африці.....	634
Завдання для самоконтролю.....	637
Розділ 48. Міжнародний бізнес.....	640
§ 1. Спільні підприємства, їх природа та функції.....	640
§ 2. Транснаціональні компанії, їх суть та еволюція.....	643
§ 3. Вільні економічні зони та їх роль в міжнародному бізнесі.....	645
Завдання для самоконтролю.....	648
ГЛОСАРІЙ.....	651
ЗМІСТ.....	710

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МУДРАК Руслан Петрович
БУРЛЯЙ Аліна Павлівна
КОСТЮК Віра Степанівна
КОТВИЦЬКА Наталія Миколаївна
НЕСТЕРЧУК Яна Андріївна
ПЕНЬКОВА Оксана Георгіївна
СМОЛІЙ Людмила Василівна
РЕВУЦЬКА Алла Олександрівна
ФИЦИК Лариса Анатоліївна
ФРОТЕР Оксана Сергіївна

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Керівник видавничих проектів — *Б. А. Сладкевич*
Дизайн обкладинки — *Б. В. Борисов*
Коректор — *С. С. Савченко*

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 06.06.2018 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 41,73
Тираж 30 прим. Замовлення № 1514

Видавець і виготівник «Сочінський М. М.»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 4-67-77,
(067) 104-64-88, (093) 117-08-86,
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com